Jaan Kross
TIIT PAGU

Värssromaan

Trükki toimetanud Jaan Undusk

ESIMENE OSA

Esimene peatükk

1.

Kõik algas suurepäraselt
ning jatkus jumalikult... aga...
Päev puhkes päiksesäraselt
jääpurikates akna taga.
Koit uudistavi sõrmi toas
taas riivas iga ammust eset
ja punetavas valgusjoas
laud koorus varjust. Laual, keset
bloknoote, võtmeid, sulgi, kirju,
pilt oli korratu ja kirju.
Siin lebas värskeid ajalehti,
kust alles õhtul, nagu näis,
ristsõnamõistatusi tehti,
ning, ääred kritseldusi täis,
sealsamas, lahti, „Kirilind”,
pool hammustatud juustulõigust,
kaas kinni, köide „Tõtt ja õigust”
ning, tolmunud, „Gone with the Wind”.

2.

Ja koidu roosa triibukaar
teed jatkas. Toolid, kamin, milt
jäi silma sirge piibupaar
ja nukravõitu daami pilt.
Ning seintel, *vis-à-vis*, kaks topist,
öökull ja pikakoibne nepp,
ja kohvrid nurgas, mille sopist
kaes saapapaar ja suusakepp.
Ukspaokil kapp, kust paistmas nähti
vast kümne köite seljatähti,
kaht-kolme särki, lipsurida
ja tühje pudeleid viit-kuut...
Ning pettund hommik muigas: mida
võis lõpuks leidagi siit uut?!
Ja peatus seinal päiksemäng

kui puhtakspleekiv meneteekel
just sääl, kus rippus värvitekkel
ja seisis teklikandja säng.

3.

Tiit virgus... Ei! Las magada
veel veidi ringutades randmeid
me sangar. Hetk on jagada
ta kohta täiendavaid andmeid.
Tiit Pagu. Aastakäik viisteist.
Semestrit seitse *studens juris*
korp! Patriast, kus polnud teist,
kes nõnda hiilanuks mensuuris,
kes tundnuks täpsemalt kommaani,
kes jäänuks sirgemalt ka maani
täis päi ööks otsaks joomaringi,
kel olnuks anekdoote sellist
head varu rõõmustamaks hingi,
kel igast haasimisduellist
nii ilmselt paistnuks kõrge klass
või kel, kui fuksid kuidas suutsid
tiiskandis kriiskasid *fiduutsit*,
nii uljalt *šmollis* laulnuks bass!

4.

Tiit polnud just suur viitsija
töötudengite tuimas leeris.
Kuid ometi Justiitsia
ta keskmist indu protežeeris.
„Peas piibel papil, psalter mungal!"
nii väitis „praktikute" sekt,
„ning meile piisav tarkustungal
on, *ergo*, alati konspekt!"
Ent, lausumata liigset kiitu,
õnn eksameil ei reetnud Tiitu.
Ta vastused et olid suunat
nii täpselt märki, ma ei arva.
Tal vedas, kuna ta Fortuunat
käis kiusamas diskreetselt harva.
Töö polnud tema pärisliist:
muid tegevusi leidus miljard!
Seltskond ja tants ja bridž ja piljard
ja sport – ja naised *last not least*.

5.

Jah, kuigi ajaviiduga
mõõn saabuda võib sule hoole,

paar sõna seoses Tiiduga
peab pühendama õrnemsoole.
Kaks mainit jumalannat et
ta tempe soosis, on’s see ime?!
Fortuuna, teame, on grisett
ja kõhn Justiitsia on pime.
Kuid mitte taevasi, vaid maisi
siin olgu puudutatud naisi.
Hulk baaridaame naeratas ta
taastulles... mälestuste tasuks...
Kolm prouat lahutada lasta
end olid otsustand ta kasuks.
Tast teadis iga lilleneid.
Ning koolitüdrukute kambus
ta ümber värske Amor ambus
kui tooreid õunu... südameid!